

Høringsliste

Saksbehandler: Åsa Markhus
Telefon direkte: +47 90726478
Vår dato: 05.07.2018
Vår referanse: 16/13174-10

Høring - forslag til ny forskrift om forbud mot å tjenestegjøre i ruspåvirket tilstand for flyteknisk personell, personell i flysikringstjenesten og i bakketjenesten

Luftfartstilsynet har på høring forslag til ny forskrift om forbud mot å tjenestegjøre i ruspåvirket tilstand for flyteknisk personell, personell i flysikringstjenesten og i bakketjenesten. Forskrift 17. desember 2001 nr. 1462 om pliktmessig avhold fra nytelse av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel for personell i luftfartens flysikringstjeneste foreslås samtidig opphevet.

Samferdselsdepartementets forskriftskompetanse etter luftfartsloven §§ 4-11 og 7-4 a er delegert til Luftfartstilsynet ved forskrift 10. desember 1999 nr. 1273 og forskrift 14. august 2017 nr. 1639.

1. Nærmere om dagens rettstilstand

Luftfartsloven §§ 6-11, 6-12 og 6-13 inneholder regler om forbud mot å tjenestegjøre i ruspåvirket tilstand, krav til pliktmessig avhold og regler om hvilke kontrollmidler politiet kan bruke for å avdekke ruspåvirkning. Disse reglene gjelder imidlertid kun for flybesetningsmedlemmer.

Luftfartslovens § 6-11 forbyr besetningsmedlemmer å gjøre tjeneste om bord på luftfartøyer i beruset tilstand som følge av alkohol eller andre rusmidler. Bestemmelsen omfatter piloter, kabinbesetning og andre som tjenestegjør om bord i luftfartøy, og gjelder uavhengig om flygingen skjer ervervsmessig eller privat. Forsøk på å gjøre tjeneste i slik tilstand omfattes også av bestemmelsen.

Luftfartsloven § 6-12 inneholder regler om pliktmessig avhold for besetningsmedlemmer. Forbudet gjelder i tjenestetiden og 8 timer før tjenesten begynner. Dersom den som har tjenestegjort på et luftfartøy burde forstått at det vil bli innledet politietterforskning om denne personens forhold i tjenesten, gjelder det et pliktmessig avhold de 6 første timene etter at tjenesten ble avsluttet.

Bestemmelsen i luftfartsloven § 6-13 supplerer reglene i §§ 6-11 og 6-12 ved å gi politiet hjemmel til å foreta alkotest (utåndingsprøve) eller annen foreløpig prøve (narkometer), samt iverksette annen særskilt undersøkelse av om en person er ruspåvirket (blodprøve, spyttprøve o.l. hos helsepersonell). Bestemmelsen gjelder ved mistanke om ruspåvirkning, men også tilfeldige kontroller, det vil si kontroller som blir gjennomført uten at det foreligger mistanke om

Luftfartstilsynet / Civil Aviation Authority

T: +47 75 58 50 00
F: +47 75 58 50 05
E: postmottak@caa.no

Postadresse:
Postboks 243
8001 BODØ

Besøksadresse:
Sjøgata 45-47
8006 BODØ

Fakturaadresse:
fakturamottak@caa.no

Fakturamottak DFØ
Postboks 4746
7468 TRONDHEIM

overtredelse av reglene om rusforbud. Politiet fikk muligheten til å gjøre tilfeldige ruskontroller av besetningsmedlemmer ved en endring av luftfartsloven i 2012.

I luftfartsloven § 4-11 er det hjemmel for at det i forskrift kan bestemmes at reglene om forbud mot å tjenestegjøre i ruspåvirket tilstand og krav om pliktmessig avhold i §§ 6-11 og 6-12, samt regelen om kontrollmidler i § 6-13, skal gjelde også for flyteknisk personell med oppgaver av betydning for sikkerheten. En tilsvarende forskriftshjemmel for å la de samme bestemmelsene gjelde for personell som har oppgaver av betydning for sikkerheten innen flysikringstjenesten, innen bakketjenesten på landingsplasser og i ervervsmessig luftfartsforetak, finnes i luftfartsloven § 7-4 a.

Per i dag er muligheten til å gi slike regler bare benyttet i forskrift 17. desember 2001 nr. 1462 om pliktmessig avhold fra nytelse av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel for personell i luftfartens flysikringstjeneste (forskrift om avhold i flysikringstjenesten). Forskriften gjør bestemmelsen i luftfartsloven § 6-11 om forbud mot å tjenestegjøre i ruspåvirket tilstand gjeldende for blant annet personell innen lufttrafikkstjenesten, den mobile sambandstjenesten for luftfarten og personer i metrologiske organisasjoner som yter flyværtjeneste for luftfarten. Dette betyr at flygeledere, lufttrafikkstjenestefullmektiger, AFIS- og HFIS-fullmektiger og personell hos en yter av flyværtjeneste er underlagt forbudet i § 6-11. Forskriften ble imidlertid gitt før reglene om forsøk på å gjøre tjeneste i ruspåvirket tilstand, krav om pliktmessig avhold i tjenestetiden og om tilfeldig kontroll kom inn i luftfartsloven i 2012. Det innebærer blant annet at forskriften bare gir hjemmel for politiet til å foreta test av ruspåvirkning dersom det foreligger mistanke om ruspåvirkning.

2. Bakgrunnen for forslaget om ny forskrift

Rusmiddelpåvirkning hos luftfartspersonell som har oppgaver av betydning for flysikkerheten utgjør en risiko for sivil luftfart. I arbeidet med forbedring av flysikkerheten har Samferdselsdepartementet gitt Luftfartstilsynet i oppdrag å vurdere aktuelle tiltak knyttet til bruk av rusmidler hos personell i norsk luftfart. Departementet har også i budsjettproposisjonen for 2017 (Prop. 1 S (2016-2017)) gitt uttrykk for at personellgrupper som har sikkerhetskritiske oppgaver i luftfarten, på samme måte som besetningsmedlemmer, bør være underlagt et krav om nulltoleranse for påvirkning av rusmidler.

I forarbeidene til forskriftshjemlene i luftfartsloven §§ 4-11 og 7-4a er det forutsatt at det skal, innenfor rammene av forskriftshjemlene, fastsettes en forskrift som presiserer hvilke personellgrupper som skal være omfattet av bestemmelsene i luftfartsloven kapittel VI om forbud mot å tjenestegjøre i ruspåvirket tilstand. Som et ledd i dette har Samferdselsdepartementet bedt Luftfartstilsynet vurdere spørsmålet om fastsetting av en forskrift som gjør rusbestemmelsene i luftfartsloven gjeldende for en utvidet personkrets.

3. Luftfartstilsynets vurderinger

3.1 Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?

Samferdselsdepartementet har uttrykt at det må være nulltoleranse for påvirkning av rusmidler for sikkerhetskritisk luftfartspersonell. Dette er også Luftfartstilsynets oppfatning. Problemet er at det i dag ikke gjelder noe forbud mot å tjenestegjøre i ruspåvirket tilstand eller krav om pliktmessig avhold, for personell som har oppgaver av betydning for sikkerheten i forbindelse med bygging av luftfartøy, fremstilling av utstyr og deler, og utføring av vedlikeholds-, reparasjons- og endringsarbeider på luftfartøy, utstyr og deler. Heller ikke personell innen bakketjeneste på landingsplasser er omfattet av reglene. Mangelen på slike regler gjør at politiet heller ikke har hjemmel til å foreta rusmiddelkontroller av nevnte personell.

Forskrift om avhold i flysikringstjenesten viser bare til luftfartsloven § 6-11, slik den var utformet før lovendringen i 2012, og hjemler ikke tilfeldige ruskontroller av personellet.

Målet er at reglene i luftfartsloven om ruspåvirkning mv. skal gjelde personell i luftfarten som har oppgaver av sikkerhetsmessig betydning. For å få det til ønsker Luftfartstilsynet å utvide personkretsen slik at reglene for flygende personell i luftfartsloven §§ 6-11, 6-12 og 6-13, også skal gjelde for flyteknisk personell, personell i flysikringstjenesten og i bakketjenesten.

3.2 Hvilke tiltak er relevante?

Sivil luftfart preges av et sterkt sikkerhetsfokus og en god sikkerhetskultur. Alkohol og andre rusmidlers negative effekt på menneskelige prestasjoner er godt kjent. Luftfartsindustrien, nasjonale myndigheter og internasjonale organisasjoner innen sivil luftfart bruker store ressurser på risikoreduserende tiltak innen luftfarten. Tiltakene frem til nå har vært særlig rettet mot tekniske forbedringer, forbedring av driftskravene luftfartsselskapene opererer etter, bedre opplæring og trening av luftfartspersonell. Luftfartsmyndighetenes virkemidler med tanke på rusmiddelmissbruk hos luftfartspersonell og den risiko det medfører for sivil luftfart er relativt begrensede. Tatt i betraktning den store samfunnsmessige betydning sivil luftfart har, og de omfattende ressursene som benyttes for å sikre luftfarten mot andre typer risiko, mener Luftfartstilsynet at dagens tiltak for å motvirke ruspåvirkning hos luftfartspersonell, ikke er tilstrekkelige. For å redusere risikoen for luftfartsulykker eller -hendelser som følge av ruspåvirkning, foreslår Luftfartstilsynet at det fastsettes en forskrift som gjør rusbestemmelsene i luftfartsloven også gjeldende for persongruppene som fremgår av forskriftshjemlene i luftfartsloven § 4-11 og 7-4 a. Dette har også lovgiver forutsatt da forskriftshjemlene ble vedtatt.

3.3 Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?

Tiltaket reiser ingen prinsipielle spørsmål slik dette er beskrevet i utredningsinstruksen.

3.4 Hva er de positive og negative virkningene av tiltaket, hvor varige er de og hvem blir berørt?

Forskriften vil bidra til å ytterligere øke sikkerheten i luftfarten. Både bestemmelsene om forbud mot å tjenestegjøre i påvirket tilstand og krav om pliktmessig avhold, men også politiets mulighet til å foreta tilfeldige ruskontroller (oppdagelsesrisiko) antas å kunne forebygge og bidra til at luftfartspersonell ikke gjør tjeneste påvirket av rus. Personell som omfattes av rusbestemmelsene vil ha et personlig ansvar for å overholde reglene. Brudd på regelverket kan straffes med bøter eller fengsel inntil 2 år, jf. luftfartsloven § 14-12.

Forslaget kan ikke ses å ha vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser. Det vil kreve enkelte ressurser hos politiet, avhengig av hvor hyppig muligheten til å foreta rutinemessige rusmiddelkontroller av eventuelle brudd på avholdsreglene blir brukt. På samme måte vil oppfølgende prøvetaking og analyser av innsamlede prøver kunne kreve noe ressurser hos Folkehelseinstituttet.

For å ivareta personer som blir testet av politiet for rus, er det tatt inn en bestemmelse i utkastet til forskrift § 2 om at testing skal gjennomføres på den mest lempelige måte.

Luftfartstilsynet kan ikke se at forskriften ut over dette vil medføre konsekvenser for andre enn de som allerede er nevnt.

3.5 Hvilke tiltak anbefales, og hvorfor?

Luftfartstilsynet foreslår en ny forskrift hvor det er presisert hvilket luftfartspersonell som skal omfattes av forskriften. Det personellet forskriften gjelder for vil være underlagt de samme

reglene i luftfartsloven kapittel VI om forbud mot å tjenestegjøre i ruspåvirket tilstand mv. som i dag gjelder for flybesetningsmedlemmer. I punkt 4 vil det med utgangspunkt i rammen som settes av de to hjemlene til å gi forskrifter, gis mer detaljert beskrivelse av hvilket personell forskriften skal omfatte.

3.6 Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

Luftfartstilsynet vil utarbeide en veiledning til forskriften som gir en mer detaljert oversikt over hvilket personell som er omfattet av forskriften. Målet med veiledningen er å gjøre det enklere for den enkelte å fastslå ut om de er omfattet av forskriften.

Når forskriften er vedtatt kan politiet foreta rusmiddelkontroll av alt personell som er omfattet av forskriften. I hvor stor grad og hvor ofte politiet vil foreta rusmiddelkontroller, vil bero på politiets ressurser, men Luftfartstilsynet vil arbeide for at den utvidede personellkretsen rutinemessig blir underlagt tilfeldig rustesting, på samme måte som besetningsmedlemmer blir i dag.

4. Forskriftshjemler og merknader til de enkelte bestemmelsene

4.1 Regelverk – hjemler til å gi forskrifter

§ 4-11. Alkoholpåvirkning mv.

Departementet kan bestemme i forskrift at §§ 6-11, 6-12 og 6-13 skal gjelde tilsvarende for den som har oppgaver av betydning for sikkerheten i forbindelse med bygging av luftfartøy, fremstilling av tilbehør og reservedeler og utføring av vedlikeholds-, reparasjons- og endringsarbeider på luftfartøy, tilbehør og reservedeler.

Departementet kan ved forskrift presisere hvilke typer personell som omfattes av første ledd.

§ 7-4 a. Alkoholpåvirkning mv.

Departementet kan i forskrift bestemme at §§ 6-11, 6-12 og 6-13 skal gjelde tilsvarende for den som har oppgaver av betydning for sikkerheten innen flysikringstjenesten, innen bakketjeneste på landingsplasser, samt i ervervsmessig luftfartsforetak og derunder arbeider med kontroll av luftfartøy i luften eller i radiosambandstjenesten.

Departementet kan ved forskrift presisere hvilke typer personell som omfattes av første ledd.

Forskriften må fastsettes innenfor rammen av disse hjemlene.

4.2 Nærmere om de enkelte bestemmelsene

Til § 1 Luftfartspersonell som er omfattet av luftfartsloven §§ 6-11, 6-12 og 6-13

Luftfartsloven §§ 4-11 og 7-4 a fastsetter for alle omtalte personellgrupper at reglene i luftfartsloven Kapittel VI bare gjelder personer som har oppgaver av betydning for sikkerheten.

I forslaget til forskriften § 1 står det i første ledd at luftfartsloven §§ 6-11, 6-12 og 6-13 gjelder tilsvarende for personell som har oppgaver av betydning for flysikkerheten.

Det er ikke nærmere beskrevet i forarbeidene hva som menes med «oppgaver av betydning for sikkerheten». En språklig forståelse av ordlyden tilsier at det må være en viss sammenheng

mellom det arbeidet en person gjør og hvordan flysikkerheten vil kunne bli påvirket dersom vedkommende er påvirket av rus når han/hun utfører sine oppgaver. Det er altså ikke tilstrekkelig med en teoretisk mulighet, men det må foreligge en reell og direkte mulighet for negative konsekvenser. Alkohol og andre rusmidlers negative effekt på menneskelige prestasjoner er godt kjent. Slike substanser kan føre til trege reaksjonstider eller ukorrekte vurderinger og beslutninger, dårlig kognitiv funksjon, humørsvingninger, dårlig koordinasjon eller konsentrasjon, og risikofylt oppførsel. Alkohol og andre rusmidler har ulik virkningsmekanisme eller effekt, men felles er at alle kan påvirke flysikkerheten negativt.

Flyteknisk personell, personell i flysikringstjenesten, i bakketjeneste på landingsplasser og i ervervsmessige luftfartsforetak er alle personellgrupper som er omfattet av forskriftshjemlene. I bokstav a) til g) i utkast til forskrift er det gitt en detaljert oppstilling av hvilket personell som faller inn under personellgruppene. I det følgende knyttes det merknader til den enkelte bokstav.

a) i en produksjonsorganisasjon som er sertifisert med hjemmel i sertifiseringsforskriften 4.3.2013 nr. 252 og forordning (EU) nr. 748/2012, herunder personell som konstruerer luftfartøy, produkter, deler og utstyr til luftfartøy, og personell som har ansvar for å fremstille og produsere produkter, deler og utstyr til luftfartøy

I Norge er det p.t. tre sertifiserte produksjonsorganisasjoner som har personell som designer/konstruerer produkter, deler og utstyr til luftfartøy. Det er ingen tvil om at arbeidet er viktig for luftfarten, men det kan stilles spørsmål ved om det er hensiktsmessig å omfatte nevnte personell av forskriften. Arbeidet de utfører er ikke i «første linje», og feil som blir gjort som følge av ruspåvirkning vil kunne bli fanget opp i selve design-/konstruksjonsprosessen eller i produksjonsprosessen. Luftfartstilsynet ønsker særskilt innspill fra høringsinstansene på om personell i designorganisasjoner bør omfattes.

Når det gjelder produksjonsorganisasjoner som har personell som produserer produkter, deler og utstyr, er det etter Luftfartstilsynets vurdering relevant å la forskriften gjelde for dette personellet. Begrunnelsen er at det vil kunne få mer direkte konsekvenser for sikkerheten i luftfarten dersom det forekommer produksjonsfeil på deler eller utstyr til luftfartøy, som følge av ruspåvirkning.

b) i en vedlikeholdsorganisasjon som er sertifisert med hjemmel i vedlikeholdsforskriften 7.5.2015 nr. 488 og forordning (EU) nr. 1321/2014, herunder personell som planlegger, utfører eller godkjenner vedlikehold, reparasjon og endringsarbeider på luftfartøy, utstyr eller deler til luftfartøy

I en vedlikeholdsorganisasjon vil både personell som planlegger, utfører og godkjenner utført vedlikehold på luftfartøy mv. være omfattet av reglene. De har åpenbart oppgaver av betydning for sikkerheten, og dersom de ikke utfører arbeidet sitt korrekt på grunn av ruspåvirkning vil det kunne få sikkerhetsmessige konsekvenser for luftfarten.

c) i forbindelse med vedlikehold av flymateriell som ikke brukes i ervervsmessig luftfart

Forskrift 24. februar 2004 nr. 458 om vedlikehold av flymateriell for ikke-ervervsmessig luftfart (vedlikeholdsforskriften – privat), (BSL B 2-3) gjelder vedlikehold av flymateriell som ikke brukes i ervervsmessig luftfart. Formålet med forskriften er å sikre at vedlikehold av flymateriell blir utført på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte, slik at flymateriellet holdes i kontinuerlig luftdyktig stand. Personell som utfører vedlikehold som faller inn under

forskriften vil være omfattet av reglene, da de også anses å ha oppgaver av betydning for flysikkerheten.

d) ved enheter av lufttrafikkjentesten, herunder personell som utfører flygekontrolltjeneste, flygeinformasjonstjeneste, alarmtjeneste eller rådgivningstjeneste, eller som assisterer nevnte personell ved utførelse av slike tjenester, og personell som utfører lokal flygeinformasjons- eller alarmtjeneste

Dette punktet omfatter flygeledere, lufttrafikkjentestefullmektiger og AFIS-/HFIS-personell ved enheter av lufttrafikkjentesten. Enheter av lufttrafikkjentesten vil typisk være kontrollsentral, innflygingskontroll, tårn og Remote Tower Center (RTC). Deres arbeid er sentralt for flysikkerheten, og de er derfor foreslått omfattet av forskriften. Det bemerkes for øvrig at nevnte personell allerede er omfattet av gjeldende forskrift om avhold i flysikringstjenesten.

e) i flynavigasjonstjenesten, herunder personell som utfører installasjon, idriftsettelse, vedlikehold eller drift av anlegg for kommunikasjon, navigasjon og overvåking

Dette punktet omfatter personell som har ansvar for alt av teknisk utstyr som benyttes i flysikringstjenesten, herunder overvåkings-, navigasjons- og kommunikasjonsutstyr. Deres arbeid er sentralt for flysikkerheten, og de er derfor foreslått omfattet av forskriften.

f) hos en yter av flyværtjenester, herunder personell som utfører observasjon, værvarsling, overvåking og formidling av meteorologiske produkter til luftfarten

Flyværtjenesten er en del av flysikringstjenesten og har til formål å utarbeide, samle inn, bearbeide eller lagre, samt videresende meteorologiske produkter som berører luftfarten.

Meteorologisk institutt er utpekt av Samferdselsdepartementet som yter av flyværtjenester. Personell hos Meteorologisk institutt som utfører rutinemessige observasjoner, varslings- eller overvåkingstjeneste, samt videresender meteorologiske produkter til luftfarten, vil være omfattet av forskriften. Flyværtjenesten er viktig for flysikkerheten, og det er klart at feil i utførelsen vil kunne få konsekvenser for flysikkerheten. Dersom en annen organisasjon senere blir utpekt og sertifisert yter av flyværtjeneste, vil personell i denne organisasjonen følgelig være omfattet på samme måte. Det bemerkes for øvrig at nevnte personell allerede er omfattet av gjeldende forskrift om avhold i flysikringstjenesten.

g) ved luftfartsstasjoner, herunder personell i den faste eller mobile sambandstjenesten for luftfarten som utfører radiosambandstjeneste med luftfartøy

Personell i den faste eller mobile sambandstjenesten som yter samband med luftfartøy på radio, herunder videreformidler klareringer til luftfartøy, har oppgaver som er viktige for sikkerheten i luftfarten. Luftfartstilsynet har derfor foreslått at personellet skal være omfattet av reglene om rus. Det bemerkes for øvrig at nevnte personell allerede er omfattet av gjeldende forskrift om avhold i flysikringstjenesten.

h) i bakketjeneste på landingsplasser

I forskrift 27. juni 2003 nr. 935 om bakketjeneste ved flyplasser (BSL E 4-1) er bakketjeneste definert som de aktiviteter som er nødvendige for flyplassens drift og vedlikehold, og som omfatter plasstjeneste, elektrotjeneste, brann- og redningstjeneste og

forebyggelse av anslag mot sikkerheten i luftfarten. Formålet med forskriften er å forebygge og redusere omfanget av luftfartsuhell og anslag mot luftfartens sikkerhet som kan tilbakeføres til virksomheten ved flyplassen.

Plasstjeneste er definert som en tjeneste som skal drifte og vedlikeholde flyplassens ferdelsområde, sikkerhetsområder, hinderfrihet, skilt og merking, jf. forskrift 27. april 2004 nr. 670 om plasstjeneste (BSL E 4-2). Personell som driver vedlikehold på flyplassen direkte knyttet til rullebane og flyside, herunder utfører brøyting, feiing, gressklipping, håndterer fugler og vilt, påser at skiltene er knekkbare og lyssatt mv., har etter Luftfartstilsynet vurdering oppgaver av sikkerhetsmessig betydning og er derfor foreslått omfattet av forskriften.

Elektrotjeneste er i forskrift 26. august 2004 nr. 1245 om elektrotjeneste (BSL E 4-3) definert som en tjeneste som skal drifte og vedlikeholde flyplassens lysanlegg med nødvendige bakenforliggende forsynings- og fordelingsanlegg. Personell i den lokale elektrotjenesten som drifter og vedlikeholder flyplassens lysanlegg mv., har etter Luftfartstilsynets vurdering oppgaver av sikkerhetsmessig betydning og er derfor foreslått omfattet av forskriften.

Brann- og redningstjeneste er en tjeneste som skal redde menneskeliv og begrense de materielle skadene ved et luftfartsuhell på eller i nærheten av en flyplass, jf. forskrift 12. mai 2006 nr. 545 om brann- og redningstjeneste. Personell i brann- og redningstjenesten har etter Luftfartstilsynet vurdering oppgaver av sikkerhetsmessig betydning og er derfor foreslått omfattet av forskriften.

I forskrift 3. november 2000 nr. 1096 om lufthavnrelaterte tjenester er lufthavnrelaterte tjenester definert som alle de tjenester som er nødvendig for ekspedering av et luftfartøy, besetning, passasjerer, bagasje og frakt i forbindelse med luftfartøyets ankomst til, opphold på og avgang fra en flyoppstillingsplass. Dette vil for eksempel være personell som foretar avising av et luftfartøy, håndterer passasjerer og bagasje på flyside, fyller på drivstoff og olje på et luftfartøy, utfører plattformtjeneste og håndterer frakt og post på flyside. Personell som yter lufthavntjenester som nevnt, har etter Luftfartstilsynet vurdering oppgaver av sikkerhetsmessig betydning og er derfor foreslått omfattet av forskriften.

«Forebyggelse av anslag mot sikkerheten i luftfarten» er også en del av definisjonen på bakketjeneste, jf. forskrift om bakketjeneste § 3. Luftfartstilsynet er likevel i tvil om personell som har oppgaver som faller inn under forskrift 1. mars 2011 nr. 214 om forebyggelse av anslag mot luftfarten mv. (BSL SEC 1-1) og tilhørende felleseuropeisk regelverk, skal omfattes av forskriften. Luftfartstilsynet ber derfor høringsinstansene særskilt om innspill på om nevnte personell bør omfattes eller ikke. I tillegg ønsker vi tilbakemelding på hvilke oppgaver innen BSL SEC 1-1 som høringsinstansene mener er av slik betydning for flysikkerheten som nevnt ovenfor i første avsnitt på side 5. I utkast til forskrift er personell som utfører oppgaver som skal forebygge anslag mot sikkerheten i luftfarten tatt med under § 1 bokstav g). Luftfartstilsynet vil ta stilling til om personellet skal omfattes av forskriften eller ikke etter at høringen er gjennomført.

Selv om listen fra a) til h) er detaljert, så må det i enkelte tilfeller gjøres en konkret vurdering for å ta stilling om en person er omfattet av forskriften eller ikke. Det vil heller ikke være slik at alle personer i en og samme juridiske enhet faller på samme side av denne grensen. I en organisasjon kan det være personell som har oppgaver av betydning for sikkerheten, og personell som har arbeidsoppgaver av annen art. Personell i en vedlikeholdsorganisasjon som har oppgaver av administrativ karakter, typisk personal og regnskap, vil for eksempel falle utenfor ordlyden i forskriften. Dette i motsetning til personell i en vedlikeholdsorganisasjon som faktisk utfører vedlikehold på et luftfartøy.

Det er altså to elementer som må være tilstede for at forskriften skal komme til anvendelse, for det første må vedkommende falle inn under en av personellgruppene som nevnte i bokstav a) til h), og i tillegg utføre oppgaver av betydning for sikkerheten i luftfarten.

Til § 2 Gjennomføring av rusmiddeltesting

I forarbeidene, Prop. 83 L (2011-2012) Endringer av luftfartsloven, har Samferdselsdepartementet gitt uttrykk for at det bør fastsettes i forskriften hvordan rusmiddelkontrollen skal foregå (punkt 5.2.5). Forutsetningen er at rusmiddeltestingen bør være så lite inngripende som mulig, blant annet for den som blir kontrollert av politiet. Luftfartstilsynet foreslår derfor at det i § 2 tas inn en bestemmelse om at politiets rustesting skal gjennomføres på en så lempelig måte som mulig. For å ivareta den som testes bør testingen så langt det er mulig foretas i et eget rom.

Særskilt om modellfly- og droner

I forskrift 30. november 2015 nr. 1404 om luftfartøy som ikke har fører om bord mv. er det i dag fastsatt forbud mot alkoholpåvirkning for de som flyr modellfly og de som flyr luftfartøy som ikke har fører om bord (droner), jf. §§ 9 og 19. Luftfartstilsynet har ikke tatt med nevnte personellgrupper i utkast til forskrift, fordi vi vil vurdere hvordan forbudet mot alkoholpåvirkning skal reguleres i forbindelse med gjennomføringen av ny EU-forordning om droner i Norge.

5. Luftfartstilsynets konklusjon og forslag til ny forskrift

På bakgrunn av det som er redegjort for i høringsnotatet foreslår Luftfartstilsynet at det fastsettes en ny forskrift om forbud mot å tjenestegjøre i ruspåvirket tilstand for flyteknisk personell, personell i fysikringstjenesten og i bakketjenesten. Samtidig foreslår vi å oppheve forskrift 17. desember 2001 nr. 1462 om pliktmessig avhold fra nytelse av alkohol mv. for personell i fysikringstjenesten, da den nye forskriften vil erstatte innholdet denne. Forslag til ny forskrift følger vedlagt.

Luftfartstilsynet vil utarbeide en veiledning til forskriften som gir en oversikt over personell som er omfattet av forbudet mot å tjenestegjøre i ruspåvirket tilstand. Oversikten vil ikke være uttømmende, da det vil kunne oppstå tilfeller hvor det konkret må tas stilling til om en person er omfattet av forskriften eller ikke. Formålet med veiledningen er å gjøre det enklere å finne ut hvem som er omfattet av regelverket. Veiledningen vil bli publisert når forskriften er vedtatt.

Luftfartstilsynet gjør oppmerksom på at besetningsmedlemmer og personell som blir omfattet av forskriften har et personlig ansvar for å overholde reglene i luftfartsloven §§ 6-11 og 6-12. Brudd på reglene kan medføre tilbakekall av personlige sertifikat. Overtredelse kan også straffes med bøter eller med fengsel inntil 2 år, jf. luftfartsloven § 14-12.

6. Høring

Luftfartstilsynet ber høringsinstansene om kommentarer til forslaget til forskrift. Spørsmål om høringen kan rettes til saksbehandler Åsa Markhus, aam@caa.no.

Høringsfristen er satt til 28. september 2018.

Høringsuttalelser bes sendt til Luftfartstilsynet, helst per e-post til postmottak@caa.no. Vi ser gjerne at høringsuttalelsene merkes med referansenummer 16/13174.